

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0919.4.ZP1.D.ECZ	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Ekologia człowieka
	angielskim	Human ecology

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Zdrowie publiczne
1.2. Forma studiów	Stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia licencjackie
1.4. Profil studiów*	Ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Dr Elżbieta Cieśla
1.6. Kontakt	eciesla@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	Podstawowe informacje z zakresu geografii, fizjologii człowieka

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

5. SZCZEGÓŁOWY OPIS MATERIAŁU I KRAJOWOŚĆ		
3.1. Forma zajęć		Wykłady, ćwiczenia
3.2. Miejsce realizacji zajęć		Sale dydaktyczne UJK
3.3. Forma zaliczenia zajęć		Egzamin, Zaliczenie z oceną, Zaliczenie
3.4. Metody dydaktyczne		Wykłady: prezentacje ustne i multimedialne Ćwiczenia: praca w zespołach, dyskusja, metody aktywizujące, analiza przypadków związanych z poruszonymi zagadnieniami.
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	1. Wolański N., Ekologia człowieka, tom 1 i 2. PWN, Warszawa 2019. 3. Siemiński M. Środowiskowe zagrożenia zdrowia, PWN, Warszawa 2007.
	uzupełniająca	1. Pasek M., Ziółkowski A., Ekologiczny wymiar kultury fizycznej, Wydawnictwo AWFis, Gdańsk 2014. 2. Grabińska-Loniewska i in., Biologia środowiskowa, Wydawnictwo Saidel-Przywecki, Warszawa 2011. 3. Human Ecology Journal – wybrane publikacje tematyczne z ostatnich 5 lat: 2016-2021.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć) C1 - Zapoznanie z podstawowymi problemami ochrony środowiska przyrodniczego, drastycznymi skutkami działalności człowieka w skali biosfery, zarysem ekologii jako naukowej podstawy ochrony środowiska. C2 - Ukazanie zagrożeń środowiskowych dla populacji ludzkiej. C3 - Przedstawienie ekologicznych aspektów kultury fizycznej z uwzględnieniem oddziaływania czynników środowiska na organizm człowieka.
4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykłady: Podstawowe pojęcia ekologiczne. warunki istnienia życia, akcja, reakcja, koakcja, adaptacja, aklimatyzacja, środowisko, siedlisko, stanowisko, nisza ekologiczna, system: człowiek – środowisko. Poziomy organizacji żywej materii. Szczegółowe wyjaśnienia pojęć organizmu, populacji, zespołu, biocenozy, ekosystemu, krajobrazu i biosfery. Cechy charakterystyczne populacji, wzajemne oddziaływanie biocenozy i biotopu, przykłady ekosystemów, typy krajobrazów, zakres życia w poszczególnych geosferach. Teoria czynników warunkujących. Klasyfikacja czynników środowiska, zasada tolerancji ekologicznej Shelforda, prawo minimum Liebiga. Fizyczne czynniki warunkujące. Promieniowanie ultrafioletowe, światło, promieniowanie podczerwone. Pozytywne i negatywne skutki działania promieniowania na człowieka, stała słoneczna. Temperatura. Adaptacja organizmu do gorącego i zimnego otoczenia. Przykłady termoregulacji. Temperatura a tempo rozwoju. Wilgotność. Woda w organizmie człowieka. Zagadnienie adaptacji do odwodnienia organizmu. Łączna akcja temperatury i wilgotności. Ciśnienie. Adaptacja do życia na dużych wysokościach. Granice przystosowania do środowiska podwodnego. Wiatr. Pozytywne i negatywne skutki oddziaływania na organizm. Jonizacja powietrza. Jony lekkie, średnie i ciężkie i ich wpływ na organizm. Hałas. Chemiczne czynniki warunkujące. Ozon, pH, tlen, reaktywne formy tlenu, CO₂, aerozole naturalne i organiczne, makro- i mikroelementy. Podstawowe zagadnienia ekologiczne: fotosynteza, zasady biocenotyczne, teoria homeostazy ekosystemów. Cykle biogeochemiczne: woda, tlen, azot, węgiel, siarka. Ochrona środowiska atmosfery: przekrój pionowy atmosfery, podział zanieczyszczeń powietrza, wybrane zanieczyszczenia sztuczne (zjawiska smogu, kwaśnych deszczy, efektu cieplarnianego i dziury ozonowej); hydrosfery: klasy czystości wód, fenole, tenzydy, zanieczyszczenia biologiczne; litosfery: nawozy i pestycydy, odpady, skażenia żywności. Ćwiczenia:

Porównanie pojęć ekologii człowieka, wpływ czynników fizycznych na zdrowie człowieka, biologiczne zmiany przystosowawcze człowieka do zmieniających się warunków życia i środowiska, zróżnicowanie geograficzne występowania populacji ludzkich. Stan biologiczny osobnika i populacji ludzkich, przeciętność, normalność i prawidłowość rozwoju. Wzrost liczebności populacji ludzkiej a zagrożenie zdrowia człowieka, Epidemie i pandemie, Znaczenie urbanizacji dla rozwoju i funkcjonowania populacji ludzkich. Mierniki ruchów naturalnych ludności, struktura wieku, płci w odniesieniu do przemian społecznych w tym kulturowych.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY:		
W01	zna pojęcia opisujące stan zdrowia społeczeństwa, i mechanizmy adaptacyjne przystosowujące jednostkę i społeczeństwo do nisz ekologicznych, w których funkcjonują.	ZP1A_W03
W02	zna główne czynniki zagrożenia zdrowia jednostki i społeczeństwa lokalnego, w tym zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby.	ZP1A_W05
W03	Wyjaśnia mechanizmy i skutki interwencji człowieka i zanieczyszczeń przez niego generowanych na ekosystem, w którym sam funkcjonuje.	ZP1A_W06
W04	Wykazuje znajomość podstaw budowania programów naprawczych związanych z negatywną ingerencją człowieka w środowisko.	ZP1A_W07
W05	Zna podstawy ekonomiczne oraz źródła finansowania ekonomicznego programów UE związanych z zanieczyszczeniem powietrza oraz ochrony środowiska w kontekście utrzymania zdrowia człowieka	ZP1A_W08
W06	zna zagrożenia zdrowia jednostki z powodu powodzi, gwałtownych wiatrów, obsunięć gleby oraz zasady postępowania i organizacji akcji ratowniczych z tym związanych.	ZP1A_W13
W07	w zaawansowanym stopniu zna i rozumie kierunek przepływu informacji związany z organizacją akcji ratowniczych w przypadku klęsk żywiołowych.	ZP1A_W14
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	potrafi interpretować i wykorzystać podstawowe mierniki stanu zdrowia w kontekście chemicznych i biologicznych zanieczyszczeń środowiska.	ZP1A_U03
U02	potrafi identyfikować stan zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby dla utrzymania odpowiedniego stanu zdrowia jednostki oraz społeczeństwa.	ZP1A_U04
U03	posiada umiejętność analizy uwarunkowań sytuacji zdrowotnej w aspekcie procesów społecznych oraz demograficznych.	ZP1A_U05
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	prezentuje postawę ustawicznego pogłębiania wiedzy związanej z ekosystemem jaki zamieszkuje.	ZP1A_K01
K02	wykazuje właściwą postawę wobec problemów ekosystemu w jakim funkcjonuje z nastawieniem o dbałość o środowisko lokalne.	ZP1A_K03

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne (jakie?)*		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01	+				+					+						+					
W02	+				+					+						+					
W03	+				+					+						+					
W04	+				+					+						+					
W05	+				+					+						+					
W06	+				+					+						+					
W07	+				+																
U01	+				+					+						+					
U02	+				+					+						+					
U03	+				+					+						+					
K01	+				+					+						+					
K02	+				+					+						+					

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	61-68%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.
	3,5	69-76%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.
	4	77-84%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.
	4,5	85-92%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.
	5	93-100%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.
ćwiczenia (C)*	3	61-68%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego/symulacja medyczna.
	3,5	69-76%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego/symulacja medyczna.
	4	77-84%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego/symulacja medyczna.
	4,5	85-92%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego/symulacja medyczna
	5	93-100%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego/symulacja medyczna.

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	30	
Udział w wykładach*	15	
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*	15	
Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*		
Inne (jakie?)* e-learning		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	20	
Przygotowanie do wykładu*	10	
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*	10	
Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*		
Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*		
Opracowanie prezentacji multimedialnej*		
Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)*		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	50	
PUNKTY ECTS za przedmiot	2	

*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....